

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2014/2015**

ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 17 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je komisji konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Odpowiedzi zapisuj w miejscu na to przeznaczonym.
7. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania.
8. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.

Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 40.

POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Liczba punktów									
Liczba punktów po weryfikacji									
Nr zadania	10	11	12	13	14	15	16	17	Razem
Liczba punktów									
Liczba punktów po weryfikacji									

Zatwierdzam

Zadanie 1. (3 p.)

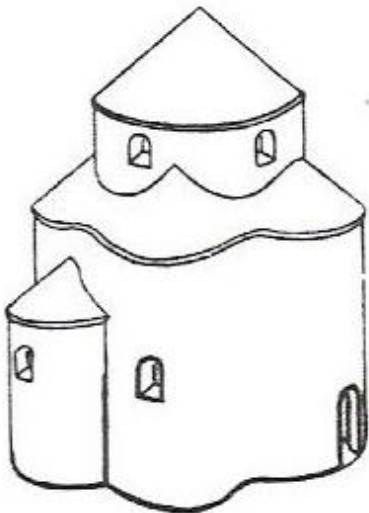
Przyporządkuj nazwę cudu świata starożytnego do wpisanego w tabeli miejsca.

Kolos (posąg boga-słońca Heliosa); latarnia morska; Mauzoleum (grobowiec Artemizji dla męża); piramida Cheopsa; posąg Zeusa (dłuta Fidiasza); świątynia Artemidy; wiszące ogrody Semiramidy

Miejsce	Cud świata
Babilon	
Efez	
Faros	
Giza	
Halikarnas	
Olimpia	
Rodos	

Zadanie 2. (2 p.)

Podaj nazwę kierunku w sztuce reprezentowanego przez obiekty architektoniczne ukazane na ilustracjach.

A)

B)

C)

Źródło: http://ossp.wrzuta.pl/obraz/62lIXlZH89v/2._rotunda_nmp_pod_wezwaniem_sw._feliksta_i_adaukta_na_wawelu_plan_i_bryla
http://www.digart.pl/praca/1040588/Ratusz_w_Zamosciu.html
http://www.digart.pl/praca/873745/Krakow_-_Szkic.html

Zadanie 3. (4 p.)

Do ukazanych portretów przyporządkuj władców oraz wydarzenia z czasów ich panowania.

Źródło ilustracji: www.wikipedia.org

A)

B)

C)

D)

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

Bolesław I Chrobry; Władysław II Jagiełło; Jan II Kazimierz; Ludwik Węgierski; Kazimierz III Wielki

potop szwedzki; unia polsko-litewska; unia polsko-węgierska; założenie Akademii Krakowskiej; zjazd gnieźnieński

Zadanie 4. (2 p.)

Wpisz w odpowiednie komórki tabeli właściwe daty, postacie, miejsca i pojęcia związane z polskimi powstaniem narodowymi w XIX w., a wymienione w ostatniej kolumnie.

	Powstanie listopadowe	Powstanie styczniowe	
Data wybuchu			1830; 1846; 1863
Postać			Jan Henryk Dąbrowski; Romuald Traugutt; Piotr Wysocki
Miejsca bitew			Grochów; Raclawice; Żyrzyn
Pojęcia			branka; sprzysiężenie (spisek) podchorążych; uniwersał połaniecki

Zadanie 5. (1 p.)

Uzupełnij tekst.

Wiek XIX bywa nazywany wiekiem pary i elektryczności, względnie wiekiem pary i żelaza. Wzięło się to m.in. stąd, że już w XVIII stuleciu James Watt skonstruował ....., co przyczyniło się do rozwoju przemysłu w kolejnych dziesięcioleciach. Wynalazek ten wpłynął też na powstanie i rozwój ....., która pojawiła się w Wielkiej Brytanii w I poł. XIX w. Z czasem większość maszyn i nowych urządzeń produkowano w coraz liczniej powstających .....

Zadanie 6. (2 p.)

Zapoznaj się ze zdjęciem i odpowiedz na pytania.

Źródło ilustracji: www.wikipedia.org

A. Z jakim wydarzeniem historycznym wiążą się postacie przedstawione na zdjęciu?

.....
.....
.....

B. Dlaczego doszło do tego wydarzenia?

.....
.....
.....

Zadanie 7. (3 p.)

Zapoznaj się ze słowami pieśni i odpowiedz na pytania.

Nie rzucim ziemi skąd nasz ród,
Nie damy pogrześć mowy,
Polski my naród, polski lud,
Królewski szczep piastowy.
Nie damy by nas zniemczył wróg!
Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!

Do krwi ostatniej kropli z żył
Bronić będziemy ducha,
Aż się rozpadnie w proch i w pył
Krzyżacka zawierucha.
Twierdzą nam będzie każdy próg.
Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!

Źródło tekstu: <http://www.ewa.bicom.pl/piosenki/patriotyczne/patr18.htm>

A) Jakiego zaboru dotyczy pieśń autorstwa Marii Konopnickiej? Podkreśl fragment, który na to wskazuje.

.....

B) Jak nazywamy politykę narzucania przez tego zaborcę własnego języka i kultury Polakom?

.....

C) Wyjaśnij wyrażenie *Krzyżacka zawierucha*, odwołując się do dziejów zaborcy.

.....

.....

.....

Zadanie 8. (4 p.)

Podane imiona i nazwiska połącz z biogramami i przedstawiającymi je ilustracjami.

Fryderyk Chopin; Helena Modrzejewska; Stanisław Moniuszko; Henryk Sienkiewicz; Maria Skłodowska-Curie; Stanisław Wyspiański

Źródła ilustracji: www.wikipedia.org; www.usc.edu; www.dzieje.pl;

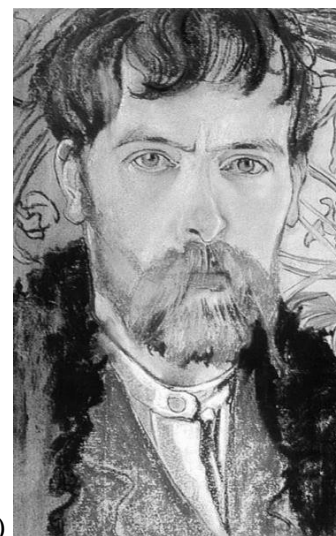
1)

2)

3)

4)

Źródła biogramów: *Encyklopedia multimedialna PWN. Historia 2.0.*

A. ur. 24 XII 1798, Nowogródek lub Zaosie k. Nowogródka, zm. 26 XI 1855, Stambuł, poeta; studiował na uniwersytecie w Wilnie, odbył podróż na Krym; osiadł w Paryżu; zmarł w Stambule w trakcie formowania oddziałów polskich mających wziąć udział w wojnie krymskiej przeciw Rosji.

B. ur. 5 V 1819, Ubiel k. Mińska, zm. 4 VI 1872, Warszawa, kompozytor, dyrygent, organista i pedagog muzyczny. Podróżował do Petersburga, Weimaru, Paryża; dyrektor opery, był najwybitniejszym kompozytorem polskim 2. połowy XIX w.

C. ur. 12 X 1840, Kraków, zm. 8 IV 1909, Newport (stan Kalifornia), aktorka; debiutowała 1861 w Bochni. Następnie przeniosła się do Warszawy i już wtedy była uważana za najwybitniejszą polską aktorkę. W 1876 wyjechała do Kalifornii; od 1879 przyjeżdżała na gościnne występy do kraju.

D. ur. 5 V 1846, Wola Okrzejska (Podlasie), zm. 15 XI 1916, Vevey k. Lozanny, pisarz, publicysta, działacz społeczny; występował przeciw antypolskiej polityce rządu niemieckiego, zbliżył się do narodowej demokracji; nowelista, zyskał sławę jednego z największych twórców prozy polskiej.

E. ur. 15 I 1869, Kraków, zm. 28 XI 1907, tamże, malarz, dramaturg, poeta, inscenizator, reformator teatru; był uczniem i współpracownikiem J. Matejki. W dziedzinie literatury stał się największym obok romantyków twórcą dramatu, zwłaszcza tragedii.

Imię i nazwisko postaci	Nr ilustracji	Litera biogramu

Zadanie 9. (1 p.)

Zapoznaj się z definicją i uzupełnij schemat, wpisując rodzaje emigracji.

Źródło definicji: *Encyklopedia szkolna WSiP*, wyd. 4 zm. i rozsz., Warszawa 2004, s. 204.

Emigracja – opuszczenie kraju ojczystego, stałe lub czasowe osiedlenie poza granicami ojczyzny; wychodźstwo spowodowane represjami politycznymi lub trudnościami gospodarczymi.

Zadanie 10. (3 p.)

Zapoznaj się z poniższym tekstem i odpowiedz na pytania.

Źródło tekstu: *Źródła i materiały do nauczania historii*, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 255.

Przy okazji podpisania Paktu o nieagresji podpisani pełnomocnicy obu stron przedyskutowali w najściślejszych tajnych rozmowach sprawę granicy ich obopólnych stref interesów w Europie Wschodniej. Rozmowy te doprowadziły do następujących wniosków:

1. Obie strony uznają interesy Litwy w rejonie Wilna.
2. W przypadku nastąpienia terytorialnych lub politycznych zmian na terenach należących do Państwa Polskiego granica naszych stref interesów przebiegać będzie w przybliżeniu po linii rzek Narew, Wisła i San.

A) Jakie państwa podpisały tajny protokół? .....

B) W którym roku został podpisany ten dokument? .....

C) Z tekstu pośrednio dowiadujemy się, że w momencie jego podpisania Wilno nie należało do Litwy.

Jakie państwo władało tym miastem i jego okolicami? .....

Zadanie 11. (3 p.)

Połącz pojęcia z ich definicjami, wpisując cyfry we właściwe miejsca.

Źródła definicji: *Encyklopedia szkolna WSiP*, wyd. 4 zm. i rozsz., Warszawa 2004, s. 334, 1062; *Encyklopedia multimedialna PWN. Historia 2.0.*

A) potoczna nazwa wydarzeń mających miejsce w państwach Europy Środkowej i Wschodniej w 1989-90, które doprowadziły do upadku reżimów komunistycznych i odzyskania suwerenności. ....

B) potoczne określenie stanu stałego napięcia po II wojnie światowej, będącego efektem rywalizacji Stanów Zjednoczonych i ZSRR oraz ich sojuszników. ....

C) termin używany na określenie izolacji obszarów pozostających pod dominacją ZSRR od niekomunistycznego świata. ....

1) jesień ludów

2) mur berliński

3) zimna wojna

4) żelazna kurtyna

Zadanie 12. (1 p.)

Uzupelnij luki w zdaniach prawidłowymi określeniami.

cenzura; likwidacja analfabetyzmu; odbudowa zniszczeń wojennych; opozycja demokratyczna; planowanie centralne; zależność od ZSRR

Po II wojnie światowej władzę w Polsce przejęli komuniści, stąd mówimy o Polsce Ludowej (od 1952 r. Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej – PRL). Głównym celem działań Polaków w tamtym czasie stała się ..... . Komuniści zlikwidowali grupy społeczne ziemian i właścicieli fabryk, zabierając ich własność. Jednocześnie dla wielu Polaków lata powojenne oznaczały awans społeczny. Również w tamtym czasie wszyscy Polacy opanowali znajomość pisania i czytania, bowiem nastąpiła ..... . Cechą gospodarki PRL było ..... , zaś w polityce zagranicznej całkowita ..... . To oraz sprawowanie władzy przez przedstawicieli jednej ideologii (dyktatura partii komunistycznej) powodowało, że Polacy żyli w zniewolonym państwie. Nie było wolności słowa, wszędzie szerzyła się ..... . Te wszystkie wydarzenia sprawiały, że Polacy zaczęli się organizować przeciw komunistycznej władzy i tak narodziła się .....

Zadanie 13. (3 p.)

Na poniższej mapie zaznaczono cyframi sąsiadów Polski. Wpisz do tabeli nazwy tych państw i określ, które z nich należy do Unii Europejskiej, wstawiając w odpowiedniej komórce znak X.

Źródło mapy: http://d-maps.com/carte.php?num_car=13437&lang=en

Nr państwa na mapie	Nazwa państwa	Przynależność do UE
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Zadanie 14. (2 p.)

Odpowiedz na pytania, odwołując się do tekstu i wiedzy pozaźródłowej.

Źródło tekstu: *Źródła i materiały do nauczania historii*, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 308.

Fragment listu G. Herling-Grudzińskiego do J. Turowicza, 1992 r.

Polak był i jest zawiedziony. Rozumiał konieczność „okrągłego stołu”, jako jedynej bezkrwawej formy wyjścia z komunizmu, ale drażniła go jego nadmierna tajemniczość („za naszymi plecami w Magdalence”). To zadraśnięcie stało się otwartą (ropiejącą wciąż) raną, gdy „generał stanu wojennego” został obrany pierwszym prezydentem RP.

A) Wyjaśnij, czym był wspomniany w tekście „okrągły stół”. .....

.....
.....
.....

B) Napisz, jak nazywał się „generał stanu wojennego”, który został prezydentem RP (imię i nazwisko).

.....

Zadanie 15. (1 p.)

Uporządkuj wydarzenia chronologicznie, przy pierwszym wpisując 1, a przy ostatnim 5.

- A) bitwa warszawska („cud nad Wisłą”) .....
- B) odzyskanie przez Polskę niepodległości .....
- C) przewrót majowy („rokosz Piłsudskiego”) .....
- D) uchwalenie konstytucji kwietniowej .....
- E) uchwalenie konstytucji marcowej .....

Zadanie 16. (2 p.)

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj zadania.

Źródło tekstu: *Źródła i materiały do nauczania historii*, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 292.

Apel władz do narodów i rządów wszystkich państw i do całej postępowej ludzkości.

Nastąpiło wielkie wydarzenie. Po raz pierwszy w historii człowiek dokonał lotu w kosmos. W dniu 12 kwietnia 1961 r. o godz. 9.07 czasu moskiewskiego, kosmiczny statek-sputnik „Wostok” z człowiekiem na pokładzie został wystrzelony w przestrzeń kosmiczną, dokonał lotu wokół kuli ziemskiej i pomyślnie powrócił na świętą ziemię naszej ojczyzny – Kraju Rad.

[Nasz kraj] jako pierwszy wystrzelił międzykontynentalną raketę balistyczną, jako pierwszy wprowadził na orbitę sputnika Ziemi, jako pierwszy skierował statek kosmiczny na Księżyc, zbudował pierwszego sztucznego satelitę Słońca, zrealizował lot statku kosmicznego w kierunku planety Wenus.

A) Jakie państwo wysłało pierwszego człowieka w kosmos? .....

.....

B) Zaznacz fragment tekstu potwierdzający dokonany wybór w poleceniu A.

Zadanie 17. (3 p.)

Opisz klasztor średniowieczny i tryb życia zakonników. Pamiętaj o zastosowaniu odpowiedniej terminologii.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....